

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Biblia aurea cum suis histo||riis necnon exemplis || veteris
atq[ue] noui || instrumenti**

Antonius <de Rampegollis>

Arge[n]toraci, 1509

VD16 A 2968

De Oratione & deprecatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30649

a malis LXXXII

presbyteri Susannā ppter
eorū luxuriā nequiter oppri-
mebāt. Dañ. xij. Herodes p-
pter luxuriā ad petitionē me-
reticis Joannē baptistā in
carcere decollauit. Dar. vi.
Opprimūt mali bonos pro-
pter eoz superbā z ambitio-
nē dominij. Sic abymelech
ambiens principatū fratres
suos nequiter interfecit. Ju-
di. ix. Ad solō ambiēs regnū
patris ipm est acriter psecu-
tus. ij. Regum. xv. Aman ex
supbia pcurauit mardocheū
occidere z iudeos: sed de^o ali-
ter ordinauit. Hest. iij. Pro-
pter supbiā Nabuchodono-
sor fecit statuā aureā/pueros
vero nō adorātes eā fecit p-
fici in fornacē: et Danielē in
lacū leonū mitti. Dañ. iij. et
vi. Triphō qui ppter domi-
niū suū/antiochū adolescen-
tem occiderat pditorie: Jo-
nathan z ei^o filios interfecit
s. Dacha. xij. Opprimunt
mali bonos ex sola cordis ne-
quitia z deprauatiōe mētis:
Sic impia yezabel opprime-
bat Helyā pphetā. iij. Re. xix
Rexiorā audiēs famē esse in
terra/caput Helysei precepit
amputari. iij. Re. vi. Acq̄ssi-
mus Holofernes voluit iu-
deos opprimere nuper de ca-

ptiuitate reuersos. Judic. ij.
z sequētibz. Propter suā ne-
quiciā antiochus in hierlm
hoiū cedē fecit. i. Dab. i.
Ex magna nequitia cordis
Herodes psecut^o est chīm z
pueros interfecit. Dattb. ij.
Sic herodes agrippa occi-
dit Joannē baptistā: iacobū
z petrū incarcerationē. Act. xij.
Opprimūt etiā mali bonos
q̄ veritatē loquunt quā ipsi
mali hnt odio. Sic ab ipio
ioas lapidat^o est zacharias/q̄
ipm verissime iustruebat. ij.
Para. xliij. Sic hieremias
fuit a rege missus in carcerē
q̄ nūciauerat veritatē. Hier.
xx. Sic ananias falsus pro-
pheta mēdatio voluit pfun-
dere hieremiā pphetā verissi-
mū. Hier. xxvij. Principes
sacerdotū z socij incarcerationē
rūt aplos q̄ veritatē dei loq̄-
bant. Act. v. Iudei lapidauē-
rūt stephanū/qz non poterāt
resistere spiritui q̄ loquebat.
Act. viij. Paulus q̄ pdicabat
publice veritatē: multas op-
pressiones sustinuit a iudeis
Act. xij. xij. z. xvi.
¶ De oratiōe. Cap. lxxxij.
Orare volētes attēdat p qui-
bus inquirūt z q̄ depcānt.
Tempus quod exquirtur
bis qui exorantur.

Q v

De oratione

Modus qui requiritur his q̄
postulantur.

Causam qua perquiriū qui
exaudiantur

Fructus qui acquiriū ⁊ que
dona dantur.

o Rare vo

lentes debent atten
dere primo qui sūt

illi qui debent orare; ⁊ p̄ qui
bus faciant suas orationes.

Ubi notandū est / q̄ orare de
bent / p̄sidentes singulariter

pro suis subiectis. **Eligētes**

specialr p̄ suis electis: oēs gē
tes generaliter p̄ viris abie
ctis. Orare primo debēt pre

lati p̄ suis subditis: q̄ ipsorū
officiū est vt suis orationibz

a pp̄lo irā dei auertant. Sic
cum post adozonē vigili de^o

pp̄lm vellet destruere: **Moy**

ses eorū p̄latus / p̄ eis feruen
ter orauit: veniā meruit a do

mino inuenire. **Exod. xxxij.**

Propter orationē moysi ab
sorptus est ignis / qui deuora

bat castra murmurantiū pre
labore. **Num. xi.** **Maria** p̄

pter pctm̄ suū facta est lepro
sa. sed moyses frater ⁊ p̄latus

eius / orauit ad dñm ⁊ restituta
est pristinae sanitati. **Num.**

xij. **Pro** afflicto pp̄lo ab igni
tis serpētibz / orauit moyses ⁊

⁊ salubre remediū habuerūt.
Num. xxi. **Samuel** dixit ad

pp̄lm: absit a me hoc pctm̄
vt cessem orare p̄ vobis: ostē

dens grauiter peccare prela
tos / q̄ pro suo pp̄lo nō exorēt

i. **Reg. xij.** **Bon^o** p̄latus erat

paulus qui dicebat **Thimo**

theo sibi subdito. **Sine** inter
missione habeo tui memoriā

i oronibz meis. **ij. ad Thim. i.**

Orare debēt electores cū ad
electionē alicui^o prelati p̄ue

niūt: vt de^o illis p̄uideat de
p̄lato idoneo q̄ pp̄lm sibi sub

ditū bñ regat. **In** cui^o figura

ipse dñs ad h̄ volēs tales in
ducere ait: **Rogate** dñm mes

sis / vt mittat oparios i vineā
suā. **Dat. ix. Lu. x.** **Apl̄i** vo

lētēs eligere i aplatū vnū de
discipulis / p̄missa orone dixē

rūt: **Tu** dñe qui nosti corda
hoīm / oñde nobis quē elege

ris ex his. **Act. i.** **Cū** dixisset

dñs: segregate mihi barna
bā ⁊ paulū in op^o ad qd̄ assū

psi eos. **i. i. aplatū.** seq̄t: **Erāt**

in oratiōe / ⁊ iponētes eis mā
n^o dimiserūt eos. **Act. 13.** **Ora**

re debēt oēs hoīes p̄ pecca
toribus ⁊ inimicis: vel qui p̄
se apti nō sūt ad orādū. **Sic**

deuote orauit **Abraā** deū vt
parceret sodomitis. **Gen. 18**

Moyses multotiens orauit

De tēpoze orādi LXXXIII

dñm vt plagam verteret ab egypto et licet egyptij essent mali. fuit tñ a dño pluries exaudit. Exo. viij. ix. z. x. Sūmus pōtifex Onyas orauit p heliodoro / q̄ erariū voluit ex poliari. ij. Nach. iij. Saluator n̄r p inimicis orare docuit. Mat. v. Et ipse p crucifixoribus suis exorauit. Lu. xiiij. Feruentius orauit stephanus pro suis psecutoribz q̄z pro seipso / quia p se orās stetit. sed orās pro suis psecutoribz genua flexit. Act. viij. Ap̄ls Paulus p psecutoribz orabat vt de? eos ad penitētiā vocaret: iō dicebat: Oramus p vobis vt dignet vos deus vocare. ij. ad Thessa. i.

De tempore orandi.

Orandum est:

Quando ab itineratibus ire disponitur.

Dum loqui volentibus verbum proponitur.

Dum cenam querētibz ci- bus apponitur.

Cum patientibus mundus opponitur.

¶ Orare igitur primo debemus cum ad aliquē locū pergere volumus / vt dñs in viā pacis dirigat pedes nostros z custodiat nos angelus dñi cūtes: cōmorātes z redeūtes.

Judith. xiiij. Propter hanc causā dixit Esdras: Rogauimus dominū pro incepto itinere: z euenit nobis p̄pere. i. Esdre. viij. Vultum cōfidebat Judith in oratione / qñ debebat ire ad holofernē / cū dicebat: nihil aliud fiat p me nisi orō. Judith. viij. Recedēs Paulus a fratribz de achata post pulcros sermones diuinus orauit. Act. xx. Itē paulus dicebat romāis / obsecrās si quo mō tandē p̄ sperū iter habeā veniēdi ad vos. Rom. i. Orare debet hō cū debet aliq̄ verba pponere vel ad interrogata rñdere / vt dñs tāgat z mūdet labia sua / vt digne verba p̄nūciat. qui labia Esaie calculo mūdauit ignito Esa. vi. Heemias rogauit dñm celi: cū deberet ad interrogata rñdere. Heemie ij. Hester locutura ad regem Assyriorum rogauit mardocheum vt congregaret Iudeos / q̄ erat in Susis et ipse z ipsi dñm pro ea dep̄carent. Hester. iij. Pauls ap̄ls ista p̄siderās dicebat. Col. Frēs Orantes simul z p nobis vt de? apiat nobis ostiū sermonis ad loquēdū mysteriū xp̄i. vnde forte sumpsit originem q̄ p̄dicatores i principio ser-

De modo orandi

monis petūt orōnes fieri. vt
digne pferāt p̄bū dei. Coll.
liij. Orare debet hō cū debet
cibū assumere/ et cū acceperit
gratias referēdo. largo mō su
mēdo orōnē. Sic neemias
orauit dū daret regi bibere.
Aee. ij. Saluator n̄r cū di
scūbere feceret multa milia
hoīm/ quos de paucis pani
bus satiavit. priusq̄ comede
rēt orauit/ in celū oculis leua
tis. Ioan. vi. In cena cum
christus suū corpus sanctis/
simū p̄secrauit q̄n de mensa
euz discipulis surgeret gr̄as
reddiderūt q̄n hymno dicto
exierūt in montē oliuarum.
Math. xxvi. Orare debet hō
certo tpe vt mūdo se nob ac
cusātibz opponēte r̄currat
ad eū q̄ nos de aduersitatibz
liberet. Sic thobias cecus
vrozis ip̄operijs tribulatus
pfugit ad orōnis remedium.
Thob. iij. Filij isrl̄ tribulati
ab holoferne/ orātes ad dñm
clamaueūt. Iudith. iij. Tri
bulat⁹ et afflic⁹ mardoche⁹
pro se et pp̄lo dñm exorauit
Hester. 4. Azarias et socij ei⁹
in tribulatione fornacis ad
orōnis remediū pfugierūt.
Dan. iij. Jonas afflic⁹ in vē
tre ceti orauit et saluus a dño
est eductus. Jone. ij. Iudei

in tribulatōe positi orauerūt
et fuerunt a dño exauditi. ij.
Dacha. iij. Saulus ad ter
rā p̄stratus et cecat⁹ veniēs
Damascū orauit et fuit libe
ratus. Act. ix. Quādō petr⁹
seruabat⁹ i carcere tribulat⁹:
orō fiebat sine intermissiōe ab
ecclīa ad deū p̄ eo. Act. xij.

De modo orandi.

Orare volentes digne debēt
orare cum

Solitudine ociositatis.

Teneritudine lachrymositatis.

Multitudine vere vnitatis.

Certitudine sue vtilitatis.

Sollicitudine sue assiduitatis.

Oratio primo debet esse solita
ria et separata a tumultu et oc
cupatione humane sollicitu
dinis. Nā iacob deuote ora
re desiderās: se ab vxoribus
et alia familia sequestrauit.
Gen. xxxij. Oratio solitaria
et mentalis clamat in aures
dei. Sicut patet de Moysē
mentaliter et solitarie depre
cāti dixit de⁹. Quid clamas
ad me. Ero. xiiij. Deprecatur
rus dauid dñm p̄ paruulo in
gressus seorsum iacuit in ter
ra. ij. Reg. xij. Dimissa turba
ascendit dñs in montē solus
orare/ nos s̄l̄r orare instruen
do. Math. xiiij. Ascendit pe
trus orare in supiora dom⁹

De modo orādi LXXXIII

vt posset orare diuti⁹ ab alijs
separatus. Act. x. Oratio de-
bet esse lachrymosa tenerrī-
me deuotiōis. Ideo Ezech-
ias puerit se ad dñm ⁊ orās
cū lachrymis: fuit a dño ex-
auditus: qz dixit ei dñs: Au-
diui oēs tuas ⁊ vidi lachry-
mas tuas. iij. Reg. xx. Flēs
susanna asperit in celū ⁊ ora-
uit ad dñm ⁊ ei⁹ oratio exau-
dita est. Dan. xij. Magdale-
na in sua puerfione nō legif
orasse vocaliter: sed credēdū
est eā orasse mentaliter: ⁊ fle-
nisse/cū lachrymis pedes do-
mini rigauit. Luce. viij. Orō
tertio debet esse vnita in mul-
titudine hoīm vinculo chari-
tatis. Multū em placet deo
orō alicui⁹ multitudinis vel
societatis eorū q̄ sunt in cha-
ritate iuncti. Ideo sacerdo-
tes ⁊ viri religiosi vnanimēs
vno ore ⁊ charitatiue deum
orare debēt. Nā sacerdotes ⁊
viri vnanimēs cū mulierib⁹
resolutis crinib⁹ extēsis ma-
nibus dñm deprecabant. ij.
Mach. iij. Judas ⁊ qui cūz
eo erant simul dñm deprecā-
bant vt eriperet eos ab ipio
Alicanoze. ij. Machabe. xv.
Saluator dixit: Si duo ex
vobis p̄senserint/de quacūq̄
re petierint fiet eis. Matth.

xvij. Post ascēsiōnē erāt oēs
discipuli dñi in oratiōe/cum
mulierib⁹ p̄seuerātes vnani-
miter cūz Maria m̄re Jesu
Act. i. Oēs fideles in primi-
tiua ecclia erāt vnanimēs in
oratione ⁊ doctrina aploz.
Act. ij. Cū orassent discipu-
li vnanimiter/vna voce/mo-
tus est locus in quo erāt con-
gregati ⁊ repleti sunt oēs spī-
ritusctō Et loquebant verbū
dei cū fiducia. Act. iij. Orō
quarto debet esse humilis et
sui status recognitiua. Nam
miro mō fuit hūilis orō ma-
nasses / vt apparet intuēti. ij.
Para. vlti. Daniel intelligēs
opus captiuitatis p̄pletū eē.
hūiliter dñm exorauit. Dan.
ix. Breuē ⁊ humilē modū ha-
buit leprosus / qui genuflecto
orauit dñm di. Dñe si vis po-
tes me mūdare. Matth. viij.
Mar. i. Humiliter orauit cē-
turio p̄ paralytico seruo: Idi-
gnū se reputās p̄sentia Jesu
chū. Mar. viij. Ad orandūz
humilr nos inducit exemplū
de hūili publicano. Lu. viij.
q̄ breuib⁹ p̄bis meruit remis-
siōnē oīm pctōz di. Deus p̄-
picus esto mihi pctōzi. Lu.
xvij. Orō q̄nto debet esse as-
sidua siue p̄tinua / vt si statim
cū petit bō nō obtinet / nihil

De exaudi. orationū

lominus adhuc orare debet.
Nā orās helyas p pluuia cū
puerū mitteret ad videndū
vsq; ad septē vices/ nil peni-
tus apparebat: q̄ oōnis cō-
stantia mirabilr cōmēdatur.
iij. Re. xvij. Nō dimisit Da-
niel ppter decretū Darij q̄n
oraret ter i die flexis genib:
sicut ante cōsueuerat facere.
Dañ. vi. Ad hoc idē hortat
nos dñs di. Oportet vos sp
orare z nunq; deficere. Lu.
xviij. Ad oratiōis instantiaz
etiā ipse dñs nos inducit/ex-
emplo vidue/ q̄ iudicē cū in-
portunitate iudicare petebat
Et exēplo amici q̄ panes in-
stanter sibi petijt cōmodari.
Lu. xi. z. xvij. Paulus ap̄ls
q̄ orare sine intermissiōe mo-
nebat. i. Tessa. v. hoc ipsum
solicite faciebat dicēs: Si-
ne intermissiōe memoriā v̄ri
facio in orationibus meis.
ij. Tessa. i.
¶ De exauditione orationū:
hominum quidam.
Scd; appetitū suū audiūt.
Licet petāt tñ nō exaudiunt
Bonū ꝑcupitū assequunt.
Magis expeditū hic adipi-
scuntur.
Exaudiūt quidā s̄m appeti-
tū z placitū: licet nō ad vtili-
tatē eoz. Nā petijt pplus in

deserto carnes/ z dñs iratus
ꝑcessit eis/ ppter qd̄ patet qd̄
nō semp exauditio oratiōis:
est signum diuine dilectiōis
Hum. xi. Nō placuit dño qd̄
filij isrl̄ petierunt sibi rogē: z
tñ eos exaudiuit ad votū. i.
Reg. viij. Orātes etiā nō ex-
audiunt: qz nō petūt sibi bo-
na z licita. etiā qz mali sunt z
indigni qui petūt. Sic dñs
Dauid orantē pro populo li-
cet valde deuote orauerit nō
exaudiuit: qz nō erat tunc di-
gnus exaudiri. ij. Reguz. xij.
Vagne reprobationis erat
oratio Hieremie qñ dicebat
ei dñs: Noli orare pro pplō
isto nec sumas ꝑ eis laudē vl̄
orationē/ qz nō exaudiā eos.
Hiere. xi. Jacob; dicit. Peti-
tis z nō accipitis: eo qd̄ male
petatis. Jac. iij. Pplō indi-
gno z malo dixit dñs. Cum
multiplicaueritis oōnes ve-
stras nō exaudiā vos: qz ma-
nus v̄re sanguine plene sunt.
Esaie. i. Orantes etiā aliqñ
exaudiunt ad votū z ad vtili-
tatē. qz oō eozū bona est z si-
bi expediētia petūt. Sic ex-
audiuit dñs Aniuitas cla-
mātes z orātes ad dñm pec-
cata dimittēs/ z a subuersiōe
ciuitatem liberās. Jone. iij.
Sic etiā exaudiuit susannā

De oratiōis mer. LXXXV

cū eā a morte et infamia liberavit. Dan. xij. Hoc mō exaudiuit oēs. Quere infra hoc de effectu orōnis. Orantem aliquē exaudit deus nō ad votū sed ad utilitatē. circa q̄ vide plogū sup abacuc pphetā qz fm sententiā Augustini: **Pr**ouidet de' meliora q̄ petat: qd̄ manifeste patet i paulo q̄ paties stimulu carnis vt ammoueret ter dñm orauit: que nō ammouit / sed melius sibi cōcessit. s. gratiā superādi dicens: Sufficit tibi gratia mea. Nā virtus in infirmitate pficit. ij. Cor. xij. Orare volentes debēt attendere orōnis effectū vel finē. i. fructū q̄ ex oratione acquiritur.

¶ De orōis mercede recipiēda / orantes digne recipiēt: Pctōz remissionē gloriosā. Filioz adeptionē gaudiosā. Aduersoꝝ d̄p̄sionē ruinosā. Tentationum repulsionem virtuosam.

Signozum placationē fructuosam.

Oratio primo quidē ipetrat remissionē pctōz. Sic per orationem **M**oyſi dicens: **D**imitte eis dñe noxā hanc: aut dele me de libro in q̄ me me scripsisti. Ad cui' orōnē dñs pplo suo pctm̄ dimisit.

Exo. xxxij. Propter hāc cām docuit nos saluator vt debitorū. i. pctōz remissionē in oratiōe dñica peteremus dicentes: **D**imitte nobis debita nra. **Dat. vi.** In cui' rei figura dimisit rex om̄e debitū seruo q̄ eū rogauerat: licet postea ex sua nequitia sint ei que fuerūt dimissa repetita. **Dat. xvij.** Orō his scdo i petrat filios / q̄ nō poterāt ex sua sterilitate filios naturali p̄creare. Nā **I**saac de p̄cat' est dñz p vxore sterili / et filios meruit obtinere. **Gene. xxv.** **A**nna s̄lr deuote deū orauit cū lachrymis / et filium a dño cū precibz impetrauit. i. **Re. i.** **H**elyseus hospite sue sterili impetrauit a dño filiū: quem s̄lr suis oratōibz resuscitauit. **iiij. Reg. iij.** **Z**acharie et elisabeth nō erat filius / eo q̄ esset elisabeth sterilis / et ambo p̄cessissent in diebz suis. **A**ngelus autē apparuit Zacharie di. **E**xaudita ē orō tua / vxor tua pariet tibi filium / et vocabis nomē ei' **J**oānes. **Lu. i.** Oratio tertio tribuit victoriam de aduersarijs et iniurijs. Nā in bello filioz israel p̄tra amalech plus fecit orō moyſi. vel moyſes orando q̄ **J**osue pugnādo. **Exod. xvij**

De orationis effectu

Ideo pugnaturi filij isrl' con-
tra philisteos rogauerunt. Sa-
muelē orare p eis vt victoriā
obtinerent. i. Reg. viij. Iosa-
phat rex Iuda timore pterri-
tus: ppter multitudinē q̄ ve-
nerat ptra eum/ totū se p̄tulit
ad orādū vt victoriā ipetra-
ret. ij. Paral. xx. Judith q̄n
decapitare voluit Holofer-
nē/dñm p victoriā: exorauit.
Judith. xij. Lōmissurus iu-
das bellū ptra Borgia: ora-
uit z extitit victor belli. p̄mi.
Macha. iij. Quia iudas in
bello ptra antiochū. nō ora-
uit: non vicit sed diuertit. i.
Mach. vi. Itē qz nō orauit
in exercitu ptra bachidē: ipse
fuit occisus z exercitus de-
bellat. i. Macha. ix. Judas
z qui cū eo erāt inuocato dño
pgressi sunt ptra exercitū ny-
canoris manu quidē pugnā-
tes: sed cordibz orantes belli
victoriā obtinuerūt. ij. Mach
xv. Dicebat paul⁹. Obsecro
vos vt inuertis me in oratio-
nibus vt liberer ab infideli-
bus. ad Ro. xv. Dño quarto
expellit diabolū z ei⁹ tēratio-
nes: iō raphael monuit cho-
biā vt se tribz diebus abstine-
ret ab vxore: z tā ipse q̄ ipsa
orzarent p̄tinue ne diabolus
haberet i eis p̄tēz. Tho. vi.

Prop̄t assiduā orōnē chana-
nee/ filia ei⁹ a demonio libe-
rabat. Mat. xv. Dū discipu-
li quoddā demoniū non pos-
sent eijcere z mirarent. Dñs
dixit eis: Hoc genus demo-
niorū nō eijcit: nisi i orōne z
ieiunio. Mat. xvij. Cū paul⁹
iret ad orōnē/ obuiauit puelle
habēti sp̄m phitonez/ quē ex-
pulsit orādo in noīe dñi Jesu
Act. xvi. Oratio quito facit
opari miracula. Nā per ora-
tionē helye clausum est celuz
ne plueret: z p orationē eius
ad pluuiā est apertū. iij. Reg.
xvij. Ad orationē deuotam
Helye: puer qui erat iā mor-
tuus suscitatur. iij. Reg. xvij
Martha z Maria dñm ora-
uerūt z impetrauerūt lazariū
suscitari. Joā. xi. Decē lepro-
si orātēs ad dñm/ meruerunt
recipere sanitatē. Lu. xvij. Pe-
trus z ioānes ascēdentes ad
orōnē/ liberauerūt claudū ex
vtero matr' sue. Act. iij. Si-
militer Petrus et Joannes
orzauerunt pro illis de Sa-
maria: z imponebant man⁹
super illos/ z spiritū sanctum
accipere faciebant. Act. viij
Patrē publij febribus et dis-
senteria laborantē / Paulus
sua oratione sanauit. vt ha-
betur. Act. xxvij.